

Crònica Porta Ferrada

El poder és d'ella

Gemma Busquets

Sant Feliu G.

Patti Smith, al final de la nit, ens va recordar que el poble continua tenint el poder. "Believe it" [Creieu-ho] cridava amb els braços alçats a un públic devot i energitzat per l'encanteri de qui, als seus 72 anys, no només manté la veu original sinó la força escènica i l'actitud, magnètica i mística. Cantar *People have the power* amb la poetessa del punk no només forma part de la litúrgia del concert, sense deixar de ser un moment especial amb un dels molts himnes obligats, sinó que, corejat en massa, en la xafogosa nit ganxona, quan tot sembla possible, es converteix en una embranzida, un missatge coratjós necessari per iniciar una nova revolució. L'endemà, amb la llum del dia, ressona l'himne inspirador i la petjada de la seva musa, però la revolució es fa mandrosa.

Nou anys després, Patti Smith (Chicago, 1946) va tornar al Festival de Porta Ferrada de Sant Feliu de Guíxols amb un concert antològic de tributs: des dels Stones i la melodia llibertària *I'm free*, pròpia de l'estiu del 69, cantada en bona part per la banda que l'acompanyava –magnífic Tony Shanahan al baix–, que va combinar, puntejant, com si fos el contrast dels Stones, amb el *Walking on the wild side* de Lou Reed. "Be your fucking freedom" [Sigueu la vostra llibertat] va etzibar qui és llegenda. Poderosa quan s'acarona la cabellera blanca, com si fos una adolescent tímida, abans d'acompanyar, delicadament amb moviments de braços i mans, l'inici d'una can-

Nou anys després, Patti Smith va tornar a actuar al Festival de Porta Ferrada. Fa dos anys ho va fer als Jardins de Pedralbes ■ XAVIER CASALS

çó, i poderosa, quan s'eixuga la suor, es treu la jaqueta i l'armilla, i escup; un dels últims gestos trinxeraires, propis d'una supervivent de la mitologia del rock. Així, transgressora i al mateix

Concert antològic de Patti Smith amb repertori de tributs a Neil Young, els Stones o Midnight Oil

temps maternal, Patti Smith va sorprendre entre els seus versionats amb *Beds are burning* dels australians Midnight Oil, cançó que destil·la rock *dièsel* de mitjan anys vuitanta. Per altra banda, preciosista i intimista, *After The Gold Rush*, de Neil Young, amb Tony Shanahan al piano.

El concert va començar amb *Wing* del sisè disc *Gone again* (1996), una peça suau, que es canta com qui relata una visió i que convida a desplegar les ales. Quan va aparèixer a l'escenari, però, les ales ja s'havien escalfat feia estona, amb un públic dempeus i aplaudint. La primera versió va arribar amb *Are you experienced* de Jimi Hendrix. De l'etern *Horses* (1975) i –"com que estem a prop

de la platja"–, Patti Smith va interpretar *Redondo Beach* per continuar amb *Ghost dance*, de l'àlbum *Easter* (1978), amb el qual va iniciar-se l'experiència col·lectiva que Patti Smith sap atorgar als concerts.

Admiradora de Roberto Bolaño, la poetessa i rocker va interpretar *In my Blakean Year*, influenciada pel poeta William Blake (1757-1827). "Vull reivindicar aquells artistes, científics, als quals no es va reconèixer en el seu temps", va explicar. Pocs missatges i clars, dimecres a la nit a Porta Ferrada Patti Smith també va fer una crida a la unitat, a aquella revolució del poble, amb reptes com ara el del canvi climàtic i les injustícies socials. No van

faltar *Dancing barefoot*, *Pissing in a river* o *Beneath the southern cross* com tampoc podia faltar l'aparició a l'escenari del promotor musical Gay Mercader, "l'home que em va portar aquí per primera vegada, el 1976", va dir agraïda. En un moment, algú del públic va invocar més rock. Patti Smith va demanar al fill, Jackson, guitarra de la banda, quina ha de ser la resposta a aquesta pregunta: el músic va respondre amb un acord. En tot cas, més música, àlgida, intensa, com ara *Gloria*, la cançó que obria *Horses* i que Patti Smith cantava imprimint estil. O la cançó que, va explicar, "va escriure el pare de Jackson", la cèlebre *Because the night*, Més rock, Patti? Més poder. ■

Críticateatre

Jordi Bordes

Un ascensor orgànic carregat de sorpreses

Tancats

Autor: Gal Soler
Director: Òscar Molina
Dimecres, 7 d'agost (fins al 8 de setembre) al TGB de Barcelona.

Si hi ha un espai suggeridor per traslladar un fet teatral és un ascensor. Però com que no es disposa del recurs del primer pla, les situacions

extremes es traslladen a llocs més panoràmics. El que més s'hi apropa són els microteatres de lavabo. *Tancats* aconsegueix el repte de plantejar tres còmiques (i dramàtiques) situacions d'ascensor i sortir-ne airós. La comèdia va agafant girs a mesura que es relacionen les escenes amb els diferents perso-

natges de la família Fuster i l'acompanyant de la matriarca.

Com si fos una escena de la màfia calabresa, però en clau de l'Eixample, cada personatge ensenya les seves febleses, els seus mèrits i també les seves vergonyes. En algun punt, de tan retrògrada que és, provoca la riada del públic,

que no pot creure un ésser que pensi i que digui tantes barbaritats.

L'obra va destapant les eines de poder i els refugis íntims dels protagonistes. Ho fa amb un equip d'actors que es desdoblen (a vegades, davant de públic, amb un simple recurs de vestuari). És un joc teatral absolut, començant pels

ascensors que es marquen només enquadrant-ho amb la llum, el so i una fina línia a terra dibuixada.

Els Fuster són una família benestant i acomodada de Barcelona. Entre ells s'amaguen els pecats. Però no dubten a tirar-se tots els plats pel cap quan troben un instant en què, aparentment, ningú més

els escolta. Al final, qui acaba guanyant la partida és la que ha amagat millor els seus trufos. La mare (Àngela Jové és l'única actriu que no es desdobla i permet ensenyar una patina de colors ben diferents del seu personatge) els porta un cos pel davant. I els altres no s'ho pensen, confiats. ■